

ปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะการเขียนของนักเรียนระดับประถมศึกษา Factors Affecting Writing Skills of Primary School Students

ชุตินา ขุนแสง^{1*} และ ยงยุท ขุนแสง²

^{1*}โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายประถม)

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ประเทศไทย

*ผู้รับผิดชอบบทความ

Chutima Khunsang^{1*} and Yongyut Khunsang²

^{1*}Ramkhamhaeng University Demonstration School (Elementary Level)

Faculty of Education Ramkhamhaeng University, Thailand

*Corresponding author: chutimakhunsang@gmail.com

Received: August 14, 2023 / Revised: October 5, 2023 / Accepted: October 11, 2023

บทคัดย่อ

การเขียนเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญอย่างยิ่งสำหรับนักเรียนโดยที่ทักษะการเขียนได้ถูกกำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2560 รวมทั้งกำหนดเป็นมาตรฐานและตัวชี้วัดในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ด้านการ เขียนสะกดคำ ทักษะการเขียนจึงเป็นทักษะที่สำคัญที่ครูจะต้องสอนให้นักเรียนสามารถเขียนได้ถูกต้อง เขียนได้ถูกวิธี โดยปัจจัย ที่ส่งผลให้เกิดความพร้อมของบุคคล 1) ความต้องการของตัวบุคคลที่จะกระทำในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง 2) สภาพจิตใจ ร่างกาย และ สติปัญญา 3) การเตรียมตัวและมีความต้องการที่จะกระทำ และปัจจัยที่จะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาที่มีทักษะ ด้านการเขียนที่ดี ประกอบ 1) ผู้ปกครอง (custodian) 2) ครู (teacher) 3) อุปกรณ์เครื่องเขียน (stationery) 4) การจับดินสอ ที่ถูกวิธี (right pencil grip) 5) วิธีการเขียนที่ถูกต้อง (correct writing method) 6) ท่านั่งที่ถูกวิธี (sitting correctly) และ 7) ประสบการณ์ (experience)

คำสำคัญ: ทักษะการเขียน; นักเรียนระดับประถมศึกษา; ทักษะการเขียนของนักเรียนระดับประถม

Abstract

The Writing is an extremely important basic skill for students. Writing skills have been defined in the Basic Education Core Curriculum 2008, as well as standards and indicators in the Thai learning subject area. The Spelling Writing skills are important skills that teachers must teach students to write correctly how to write. The factors that affect a person's readiness are 1) the person's desire to act in something, 2) the mental, physical and intellectual state, 3) preparation and desire to act and the factors that will promote good writing skills for primary school students include: 1) Custodian 2) Teacher 3) Stationery 4) Right pencil grip 5) Correct writing method 6) Sitting correctly and 7) Experience.

Keywords: Writing Skills; Primary School Students; Writing Skills of Primary School Students

ความเป็นมา

ในยุคศตวรรษที่ 21 เป็นยุคที่นวัตกรรมและเทคโนโลยีการเรียนรู้มีบทบาทและส่งผลต่อการเรียนรู้และทักษะของนักเรียนในปัจจุบัน ซึ่งทักษะหนึ่งที่น่าสนใจที่นักเรียนไทยควรให้ความสำคัญเป็นอย่างมากนั่นก็คือ ทักษะการเขียนถือเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญ ในการเรียนรู้ของนักเรียนที่จะส่งผลต่อการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้น ทั้งนี้ทักษะการเขียนหากจะพัฒนาให้นักเรียนได้เรียนรู้และเกิดทักษะที่ถูกต้อง เขียนได้สวยงาม เขียนสื่อความให้ผู้อื่นอ่านเข้าใจ เขียนบรรยาย ฯลฯ นักเรียนควรจะได้รับ การเรียนรู้ และฝึกทักษะให้ถูกต้องตั้งแต่ระดับอนุบาล 3 ต่อเนื่องมาจนถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ทั้งนี้ การเขียนนับเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญอย่างยิ่งสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา และได้กำหนดไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 โดยกำหนดทักษะการเขียนไว้เป็นสมรรถนะที่จะต้องพัฒนาให้เกิดขึ้นกับนักเรียน คือ ความสามารถในการสื่อสาร ทั้งในการรับสารและส่งสาร มีวัฒนธรรมในการใช้ภาษา ถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความเข้าใจ ความรู้สึกและทัศนะของตนเองเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ประสพการณ์อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองและสังคม รวมทั้งกำหนดเป็นมาตรฐานและตัวชี้วัดในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ด้านการเขียนสะกดคำในสาระที่ 4 มาตรฐาน ท 4.1 เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษาและรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ ตัวชี้วัดที่ 2 เขียนสะกดคำและบอกความหมายของคำ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) ในปัจจุบันพบว่า การเขียนพยัญชนะไทยของนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ส่วนใหญ่ยังเขียนพยัญชนะไทยผิด จำรูปการเขียนพยัญชนะไม่ได้จึงส่งผลให้การเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ยังเขียนเป็นคำ ข้อความ หรือประโยคไม่ได้ และยังผิดรูปแบบการเขียน จะเห็นว่าการเขียนจึงเป็นทักษะทางภาษาที่สำคัญอย่างหนึ่งที่ใช้ถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดและความเข้าใจออกมาเป็นอักษรเพื่อสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจ เป็นเครื่องมือพัฒนาสติปัญญาของบุคคลซึ่งเป็นการแสดงออกถึงภูมิปัญญาและการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของผู้เขียน และถือว่าเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรมได้อีกวิธีหนึ่ง นอกจากนี้การเขียนยังเป็นทักษะพื้นฐานในการแสดงออกที่สำคัญในการเรียนการสอนเกือบทุกวิชา เพราะต้องอาศัยการจดบันทึกเพื่อรวบรวมหรือสรุปเรื่องราวที่ได้ยินได้ฟังได้เรียนรู้อย่างเป็นองค์ความรู้ใหม่ แล้วบันทึกไว้เพื่อความคงทนในการเรียนรู้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2557) ดังนั้นครู ผู้สอนและผู้ปกครองควรเล็งเห็นความสำคัญในการเขียนของนักเรียนตั้งแต่แรกเริ่มเข้าชั้นเรียน เพื่อที่จะได้ฝึกทักษะพื้นฐานที่จะส่งผลให้การเขียนของนักเรียนถูกต้องและเป็นพื้นฐานต่อการเรียนในอนาคตได้

ความสำคัญของการเขียน

การเขียนนับว่าเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการสื่อความหมายอย่างหนึ่งของมนุษย์ สามารถตรวจสอบได้และคงทนถาวร การเขียนเป็นทักษะการสื่อสารบทบาทสำคัญเพื่อการส่งสารและยังเกี่ยวข้องกับกระบวนการเรียนรู้ของมนุษย์โดยเริ่มตั้งแต่การเรียนรู้ในระดับปฐมวัย ประถมศึกษา มัธยมศึกษา ไปจนถึงระดับอุดมศึกษา ดังนั้นนักเรียนทุกคนจึงจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาทักษะความสามารถทางการเขียนให้สามารถสื่อสารได้อย่างถูกต้องจนถึงขั้นที่เรียกได้ว่า “มีทักษะในการเขียน” อย่างจริงจัง สม่ำเสมอ และต่อเนื่อง ซึ่งมีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความสำคัญของการเขียนไว้ ดังนี้

ชฎานิชฐ์ บุคค้ำฟู (2557, 20) กล่าวว่า การเขียนสะกดคำนั้นเป็นสิ่งสำคัญในการเรียน ถ้าเขียนผิดจะทำให้ความหมายของคำเปลี่ยนไป ส่งผลสืบเนื่องต่อการสื่อสารที่ไม่ตรง

นภตล จันทรเพ็ญ (2557, 136) กล่าวว่า การเขียนเป็นทักษะที่มีความสำคัญยิ่งต่อชีวิตเพราะเป็นเครื่องมือบันทึกและถ่ายทอดเรื่องราวต่าง ๆ ที่เป็นลายลักษณ์อักษร ความรู้ ความคิด และประสบการณ์ต่าง ๆ ของมนุษย์ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ได้สะสมเพิ่มพูนขึ้นเรื่อย ๆ โดยใช้การเขียนเป็นเครื่องมือถ่ายทอดสืบเนื่องมาโดยตลอดวิธีหนึ่งที่มนุษย์สามารถเรียนรู้เรื่องราวต่าง ๆ ในอดีตก็คือการอ่าน ซึ่งการอ่านทำให้มนุษย์เกิดการเรียนรู้มากขึ้นและความรู้ต่าง ๆ ก็แพร่กระจายออกไปมากขึ้นด้วย การเขียนถ่ายทอด เพื่อให้มนุษย์ในรุ่นหลังได้ศึกษาเรียนรู้และปรับปรุงให้ดีขึ้น จึงทำให้สังคมมนุษย์มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องตลอดมา การเขียนจึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่งในสังคมมนุษย์

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2557) ได้กล่าวไว้ว่า การอ่านออกและการเขียนได้เป็นพื้นฐานการเรียนรู้ที่สำคัญของนักเรียน การฝึกทักษะการอ่านและการเขียน ครูผู้สอนจึงต้องให้ความสำคัญและพร้อมที่จะแก้ไขข้อบกพร่องในการอ่านและการเขียนของนักเรียนตั้งแต่เริ่มต้น โดยเฉพาะตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เพื่อให้นักเรียนสามารถใช้ทักษะการอ่านเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้และใช้การเขียนสื่อความหมาย เพื่อถ่ายทอดความรู้อย่างมีประสิทธิภาพ และอาจกล่าวได้ว่า ทักษะการอ่านและการเขียนเป็นทักษะทางภาษาที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง สำหรับการส่งเสริมให้บุคคลเรียนรู้ตลอดชีวิต ประกอบกับในยุคปัจจุบันเทคโนโลยีของโลกได้ก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็วทั้งด้านวัตถุและด้านวิทยาการ ซึ่งส่งผลให้สภาพของสังคมกลายเป็นสังคมแห่งข้อมูลข่าวสาร

ดังนั้น จะเห็นว่า “การเขียน” จึงเป็นทักษะที่มีความสำคัญในการถ่ายทอดเรื่องราวที่เป็นลายลักษณ์อักษร ความรู้ ความคิด จินตนาการ ประสบการณ์ รวมทั้งอารมณ์และความรู้สึก มนุษย์ทุกชาติจำเป็นต้องอาศัยการเขียนเป็นเครื่องมือในการสื่อสาร ทักษะการเขียนสามารถฝึกฝนได้โดยเริ่มตั้งแต่เด็ก เพื่อให้มีความรู้พื้นฐานทั้งในเรื่องของการสะกดคำ การใช้คำ การเขียนประโยค รวมทั้งการเขียนคำจากสำนวนภาษา ทักษะในการเขียนจึงเป็นทักษะที่สลับซับซ้อนกว่าทักษะอื่น จึงจำเป็นต้องฝึกฝนเด็กให้มีความพร้อมโดยเริ่มตั้งแต่ทักษะการฟัง การพูดและการอ่านได้ก่อนแล้วจึงเริ่มทักษะการเขียน ซึ่งนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-2 เป็นวัยที่ต้องให้ความสำคัญและจำเป็นต้องมีการเตรียมความพร้อมในการฝึกทักษะพื้นฐานในการเขียน เพื่อให้เด็กนักเรียนได้พัฒนาเชื่อมโยงทักษะด้านอื่น ๆ อีกด้วย

การเตรียมความพร้อมในการเขียน

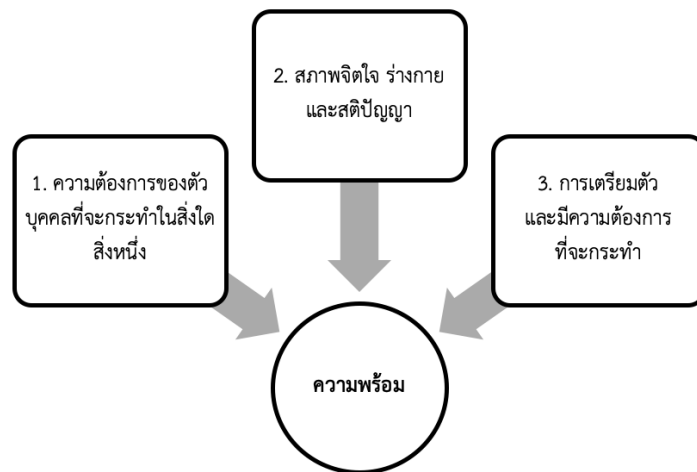
นักวิชาการที่มีชื่อเสียงชาวต่างประเทศได้ให้ความหมายของคำว่า “ความพร้อม” ไว้ที่น่าสนใจ ดังนี้

สกินเนอร์ (Skinner, 1956, p. 305) กล่าวว่า “ความพร้อม” คือ รากฐานและแนวโน้มที่สำคัญของบุคคลที่สามารถทำให้งานประสบผลสำเร็จหรือล้มเหลวได้ บุคคลที่มีความพร้อมอย่างดีก็สามารถทำงานได้ราบรื่นและประสบความสำเร็จตรงกันข้ามกันหากบุคคลที่ไม่มีความพร้อมย่อมเปรียบเสมือนการถูกบังคับหรือไม่มีความเต็มใจในการทำงาน การทำงานนั้นจึงไม่ประสบความสำเร็จ

ซินแคลร์ และแฮงค์ (Sinclair & Hanks, 1987) กล่าวว่า “ความพร้อม” หมายถึง การที่บุคคลมีการเตรียมตัวเพื่อกระทำการกิจกรรมบางอย่างให้สำเร็จตามเป้าหมายและเต็มใจ กระตือรือร้นที่จะกระทำการกิจกรรมบางอย่าง

บาร์โรว์ และมิลเบิร์น (Barrow & Milburn, 1990) กล่าวว่า “ความพร้อม” คือการที่บุคคลมีความสนใจและเริ่มต้นที่จะกระทำการบางอย่าง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพร้อม คือ สภาพจิตใจ กายวิภาค และสรีรวิทยา

จากความหมายของนักวิชาการที่กล่าวมาทั้งหมดนั้น ผู้เขียนบทความสามารถสรุปประเด็นที่เป็นปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความพร้อมของบุคคลได้ ดังภาพที่ 1

ภาพ 1 ปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความพร้อมของบุคคล

จากภาพที่ 1 ปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความพร้อมของบุคคล จะเห็นว่าหากบุคคลมี “ความพร้อม” จะทำงานหรือกระทำการสิ่งใดก็สามารถทำออกมาได้ดีและประสบความสำเร็จ แตกต่างหากบุคคลที่ “ไม่มีความพร้อม” ก็ย่อมจะไม่มี ความเต็มใจการทำงานหรือกระทำการสิ่งใดก็จะไม่ประสบความสำเร็จได้เลย การเตรียมความพร้อมของผู้เรียนสำหรับการเรียนรู้จึงเป็นสิ่งสำคัญ ผู้เรียนที่มีพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาที่ดีก็จะเรียนรู้ได้โดยไม่มีอุปสรรค พัฒนาการของนักเรียนจึงมีผลต่อความพร้อมในการเรียน เด็กที่เจริญเติบโตยังไม่ถึงขั้นของการเรียนจะบังคับให้เด็กเรียนย่อมไม่เกิดประโยชน์ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ดังนั้นเพื่อเป็นการสร้างความพร้อมความมั่นใจในตนเอง ทักษะที่ดีต่อการอยู่ในสังคมและการมาโรงเรียน เพื่อลดความล้มเหลวที่จะเกิดขึ้นกับเด็กในระยะแรกของการมาโรงเรียน จำเป็นต้องพยายามทำให้เกิดความพร้อมที่จะเรียนให้มากที่สุดเพราะความพร้อมของเด็ก ช่วยให้เด็กมีพัฒนาการเจริญตามวัยทุกด้านและเต็มศักยภาพ ถ้าเด็กเริ่มต้นชีวิตการเรียนรู้ด้วยดี จะลดความล้มเหลวของการเรียนและการดำรงชีวิตทำให้เด็กมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนและการอยู่ร่วมกันในสังคม

ดังนั้น การเตรียมความพร้อมสำหรับการเรียนรู้ของนักเรียนนั้นขึ้นอยู่กับ “ครู” และ “ผู้ปกครอง” ที่เป็นปัจจัยสำคัญ โดยที่ครูและผู้ปกครองต้องสอนเมื่อนักเรียนมีความพร้อมและจะต้องยอมรับระดับความพร้อมของนักเรียน พอใจในอัตราความก้าวหน้าด้านการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนซ้ำ รวมทั้งครูและผู้ปกครองที่จะต้องจัดประสบการณ์หรือเนื้อหา ให้เหมาะสมกับความพร้อมนั้น ๆ อาจกล่าวได้ว่า เด็กที่มีอายุตั้งแต่แรกเกิดจนถึงหกขวบเป็นช่วงอายุที่มีความสำคัญของชีวิต ที่จะเริ่มเรียนรู้ประสบการณ์โลกกว้าง เป็นช่วงที่มีการพัฒนาสติปัญญาพื้นฐาน โดยเฉพาะทักษะการอ่านและการเขียนซึ่งเป็นทักษะ ที่ส่งเสริมกันและกัน การพัฒนาทักษะการเขียนสามารถกระทำได้โดยการเพิ่มพูนความรู้ที่จะต้องใช้ในการเขียนซึ่งสามารถกระทำได้

จากการอ่านเพื่อให้ตนเองมีข้อมูลมากเพียงพอ การเขียนก็เป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยพัฒนาการอ่านได้เช่นเดียวกันกล่าวคือ นักเรียนสามารถสรุป เชื่อมโยงความสัมพันธ์ วิเคราะห์ หรือสังเคราะห์ความคิดจากการอ่าน ด้วยการเขียนเป็นข้อความหรือสัญลักษณ์อย่างใดอย่างหนึ่งที่สื่อความได้

การฝึกทักษะการเขียน

การพัฒนาทักษะการเขียนจึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับนักเรียน การเขียนเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยพัฒนาการอ่านครูและผู้ปกครองต้องสอนเมื่อนักเรียนมีความพร้อมและจะต้องยอมรับระดับความพร้อมของนักเรียน รวมทั้งครูและผู้ปกครองจะต้องจัดประสบการณ์หรือเนื้อหาให้เหมาะสมกับความพร้อมนั้น ๆ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2558, หน้า 15-19) ได้เสนอแนะวิธีการสอนเขียน เพื่อการพัฒนาการเขียนไว้ว่า

1. ครูอาจเริ่มต้นการเขียนจากการจับคู่เรียงลำดับความคิดก่อน โดยให้เด็กพยายามเชื่อมโยงภาพกับคำและลำดับใจความ เมื่อเด็กรู้จักลำดับใจความ รู้จักเชื่อมโยงของคำกับภาพ เด็กก็จะเริ่มเขียนได้

2. ครูให้เด็กเรียนรู้คำศัพท์และไวยากรณ์เบื้องต้นจากการเขียน โดยใช้เรื่องราวอ้างอิงจากเรื่องในหนังสือที่เด็กอ่านอยู่แล้ว แบบฝึกแบบนี้พัฒนาขึ้นโดยอาศัยหลักการ Emotional Brain คือ สมอจะเรียนรู้คำและโครงสร้างประโยค โดยมีความหมายกำกับอยู่ ทำให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น การจัดวางรูปประโยคที่เน้นโครงสร้างเหมือน ๆ กันจะช่วยให้เด็กเข้าใจไวยากรณ์ภาษาได้โดยสังเกตเห็นเอง

3. ครูอาจช่วยให้เด็กมีความรู้ความเข้าใจในคำศัพท์และโครงสร้างการเขียนมากขึ้น โดยนอกจากจะอาศัยโครงสร้างประโยคในเรื่องที่อ่านแล้ว อาจใช้ภาพและคำศัพท์ใหม่ ๆ ที่มีอยู่ในภาพแต่ไม่มีปรากฏคำศัพท์ในเรื่องมาช่วยเพิ่มประสบการณ์ของเด็ก

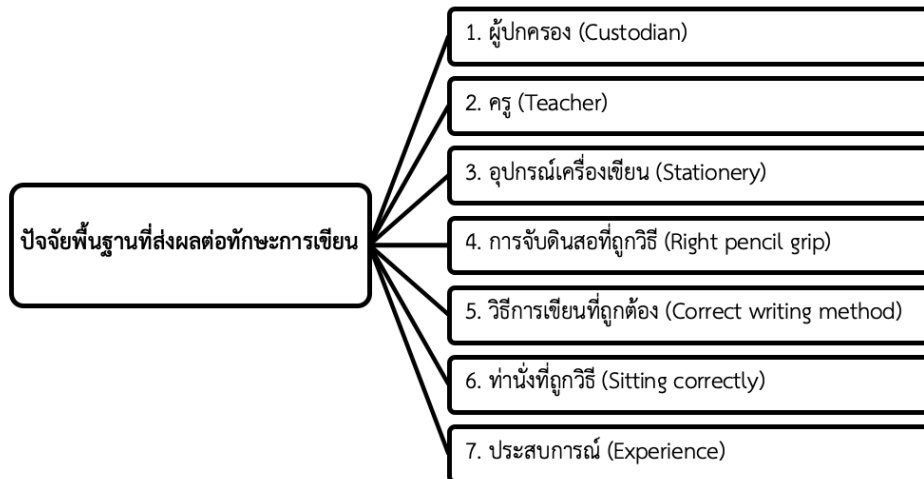
4. ครูอาจนำเกม หรือกิจกรรมทำทายและสนุกสนานมาช่วยให้การสอนเขียนสนุก และมีความหมายมากขึ้น อันจะเป็นการกระตุ้นและทำทายสมองเด็ก เช่น ใช้ Puzzle เป็นกิจกรรมให้เด็กฝึกเขียน และย้ำความเข้าใจถึงความหมายของคำให้แม่นยำ เป็นต้น

5. ครูต้องสอนให้เด็กคัดและเขียนตัวอักษรหัดเขียนเป็นคำ ๆ และสอนอ่านโดยต้องให้ความสนใจเรื่องความละเอียดอ่อนทางอารมณ์ของเด็ก ต้องแน่ใจว่าการคัด การเขียน และการสะกดคำของเด็กเกิดขึ้นด้วยความเต็มใจ ความสมัครใจ และเป็นไปเพราะเด็กถูกกระตุ้นสมองเชิงบวก เพราะการคัด การเขียน และการท่องคำศัพท์ โดยปราศจากความสนใจ หรือความเพลิดเพลินก็ย่อมทำให้เกิดการเรียนรู้น้อย เพราะสมองไม่รู้ว่ากิจกรรมที่นำเขื่อนั้น มีความหมายต่อตัวเด็กอย่างไร

6. กิจกรรมการเขียนที่มีคุณภาพที่น่าสนใจ คือ การเขียนสิ่งที่คิด ได้แก่ การเขียนอิสระ หมายถึง เขียนอะไรก็ได้ตามหัวข้อที่ตัวเองคิด ครูอาจให้เด็กเขียนอิสระเป็นประจำทุกสัปดาห์ โดยให้เขียนตามความสนใจและความพอใจอย่าพยายามแก้ไขตัวสะกดและไวยากรณ์มากจนเกินไป เพราะเด็กกำลังหัดเขียนควรถือเป็นความพยายามถ่ายทอดความคิดอิสระออกมา ถ้าครูต้องการแก้ไขหลักภาษาและการสะกดคำ ให้นำไปสอนในชั่วโมงอื่น ๆ แทน ถ้าครูจัดกระบวนการเรียนการสอนเหมาะสม เมื่อเวลาผ่านไปเด็กจะค่อย ๆ แก้ไขการสะกดคำของตน

หากสรุปจากแนวคิดดังกล่าวที่เกี่ยวข้องกับทักษะการเขียนจะเห็นว่า การสอนภาษานั้นต้องให้ความสำคัญในทักษะการเขียนของนักเรียน โดยนักเรียนต้องฝึกเขียนให้ถูกต้องตามลักษณะตัวอักษรเขียนสะกดคำถูกต้อง ตามอักขระวิธีเขียนวรรคตอนถูกต้อง ทักษะการเขียนประเภทต่าง ๆ รวมทั้งเพื่อให้ให้นักเรียนได้เห็นความสำคัญและคุณค่าของการเขียนว่ามีประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพ การศึกษาหาความรู้ และอื่น ๆ

จากประสบการณ์ของผู้เขียนบทความซึ่งเป็นครูผู้สอนวิชาภาษาไทยในระดับชั้นประถมศึกษา สามารถวิเคราะห์ได้ว่า การฝึกทักษะการเขียนให้กับนักเรียนนั้นจะมีปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกันในการสอนให้นักเรียนฝึกเขียนได้ถูกต้อง เขียนได้ถูกวิธี เขียนได้สวยงามตามรูปแบบการเขียนพยางค์ของภาษาไทยนั้น ซึ่งประกอบด้วย 7 ปัจจัยพื้นฐาน ดังภาพที่ 2

ภาพ 2 ปัจจัยพื้นฐานที่ส่งผลต่อทักษะการเขียน

1. ผู้ปกครอง (custodian)

ผู้ปกครอง หรือเรียกในภาษาที่เข้าใจได้ง่าย ๆ นั่นก็คือ พ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย ๆ ในทุก ๆ คำที่กล่าวมาแล้วแต่เป็นผู้ปกครองทั้งสิ้น ซึ่งพ่อแม่ทั้งสองคำนี้สามารถปลูกต้นกล้าเล็ก ๆ ให้เจริญเติบโตได้ด้วยความรัก ห่วงใย เอาใจใส่ ดูแล เข้าใจ เป็นต้นแบบแบบอย่าง กล่าวคือ หากพ่อแม่สละเวลาเพื่อลูก ลูกก็จะโตขึ้นพัฒนาขึ้นตามวัยหรือในบางครอบครัวเร็วกว่าวัย รวมถึงพัฒนาการเร็วกว่าเกณฑ์มาก ทั้งนี้เด็กตั้งแต่ช่วงวัยก่อนอนุบาล ถึงวัยอนุบาลหากเด็กได้รับการพัฒนา กระตุ้น ส่งเสริม รวมถึงการปรับปรุงแก้ไขในข้อบกพร่อง ความแตกต่างระหว่างบุคคลแม้กระทั่งพัฒนาการที่อ่อนกว่าวัย พัฒนาการไม่สมวัย ได้ทันก็จะส่งผลต่อพัฒนาการการเรียนรู้ในระดับที่สูงขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพและถาวร

ในด้านพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็กแต่ละวัย พ่อ แม่จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดที่จะสามารถส่งเสริมปรับปรุง แก้ไขในทุกด้านของลูกโดยเฉพาะพัฒนาการด้านสมอง ซึ่งจากประสบการณ์ของผู้เขียนเห็นว่า หากสมองได้รับการกระตุ้นส่งเสริมตั้งแต่ช่วงอายุก่อนอนุบาล ระดับอนุบาล และมาจนถึงช่วงสำคัญมากที่สุด คือ ช่วงรอยต่อของระดับอนุบาล 3 ถึงระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 นั้น นักเรียนจะสามารถเรียนรู้ รับรู้ คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ นำไปใช้ และที่เห็นได้ชัดเจนที่สุดคือสามารถอ่านและเขียนได้ดีทีเดียว

สำหรับ พ่อ แม่ ในยุคปัจจุบันมีความคาดหวังในตัวลูกผ่าน “ครู” โดยจะให้ครูฝึก สอน สั่ง อบรม อธิบาย โดยหารู้ไม่ว่าตัวพ่อ แม่ หรือผู้ปกครอง คือกุญแจสำคัญที่เป็นต้นแบบที่เป็นครูให้กับลูก ๆ ได้อย่างดีและสามารถทำให้ลูกประสบความสำเร็จเกิดประสิทธิภาพในตัวบุคคลได้ดีที่สุด ทั้งนี้ โฮเวิร์ด การ์ดเนอร์ (Howard Gardner, 1999) กล่าวว่า เด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกันมาก เด็กบางคนไม่สนใจการเรียนรู้แต่เป็นเด็กที่ช่างสังเกต เด็กบางคนชอบร้องเพลง ชอบฟังเพลง ร้องได้ไม่เพี้ยนเลยสักนิดเดียว ดังนั้น คงมีอะไรอย่างอื่นในตัวเด็กที่แสดงตัวตนของเขา นอกเหนือจากความรู้ที่เรารู้ได้จากการทำข้อสอบคำว่า “เก่ง” ไม่ได้หมายถึงการทำข้อสอบ คำว่า “เก่ง” ควรจะหมายถึงอะไร มีอะไรเกิดขึ้นหรือเป็นอยู่ในสมองของเด็กเก่ง นอกจากนั้นแล้ว

โฮเวิร์ด การ์ดเนอร์ ยังกล่าวอีกว่า ให้มองลึกลงไปในตัวตนของเด็กทุกคนว่าพวกเขามีเพียงความสามารถที่จะเก็บรวบรวมความรู้ในการเขียน อ่าน และคิดคำนวณเท่านั้น หรือที่จริงยังมีความรู้อีกมากมาย ที่ทำให้มนุษย์มีชีวิตอยู่รอด ความรู้ทั้งหลายก็ล้วนแต่สะสมสืบทอดมาจากรุ่นสู่รุ่นโดยผู้ปกครองมีส่วนสำคัญที่ส่งผลให้นักเรียนเขียนได้หรือไม่ได้ ขึ้นอยู่กับผู้ปกครองซึ่งเป็นกุญแจสำคัญที่ส่งผลให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จได้ จากประสบการณ์ทางการสอนของผู้เขียนบทความมีความเห็นสอดคล้องกันว่า หากผู้ปกครองช่วยดูแล เอาใจใส่ กระตุ้น ตั้งแต่วัยเด็กเล็ก ๆ น้อย ๆ การให้การช่วยเหลือ แก้ปัญหาตั้งแต่เริ่มต้นก็จะสามารถทำให้นักเรียนเขียนได้เร็วขึ้น

2. ครู (teacher)

คำว่า “ครู” มาจากคำว่า ครู ในภาษาสันสกฤต และ ครุ หรือ ครู จากภาษาบาลี สำหรับความหมายตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 หมายถึง ผู้สั่งสอนศิษย์ ผู้ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ศิษย์

ผู้เขียนบทความให้ความหมายของคำว่า “ครู” หมายถึง ผู้สอน ผู้อบรม ผู้อธิบาย ผู้ให้ความรัก ผู้ให้ความอบอุ่น ผู้เป็นพ่อผู้เป็นแม่ ผู้ให้ในหลายบทบาทที่ลูกศิษย์ไม่มี ไม่เคยได้รับรู้หรือไม่เคยได้รับจากผู้ปกครอง ทั้งนี้คำว่า “ครู” อีกความหมายหนึ่งของผู้เขียนบทความ หมายถึง ตัวแบบหรือแบบอย่างที่สามารถถ่ายทอดให้ลูกศิษย์หรือนักเรียนเป็นเหมือนกระจกที่สามารถสะท้อนอะไรหลาย ๆ อย่างจากครูได้ ทั้งนี้หากครูสอนลูกศิษย์ด้วยความตั้งใจจริง ครูก็จะสามารถเห็นข้อแตกต่าง หรือลักษณะเด่นที่แตกต่างของลูกศิษย์ในวัยเดียวกันอย่างชัดเจน กล่าวคือ ครูสามารถมองเห็นได้ว่าเมื่อครูได้อบรมสั่งสอนอะไรไป ลูกศิษย์สามารถนำไปปรับใช้ เชื่อมโยงและเป็นแบบอย่างได้บ้าง นั่นคือครูประสบความสำเร็จในการเป็นครู

ครูจึงต้องคิดหาวิธีแก้ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนด้วยวิธีต่าง ๆ มาแก้ปัญหาในการจัดการเรียนการสอนรวมทั้งทักษะด้านการเขียนของนักเรียน ซึ่งนอกจากวิธีการสอนแล้วนั้นการเลือกสื่อการเรียนการสอนหรือนวัตกรรมที่เป็นตัวช่วยให้ทั้งผู้เรียนและครูผู้สอนประสบความสำเร็จได้ กล่าวคือ การนำสื่อหรือนวัตกรรมมาใช้กับผู้เรียนนั้นผู้สอนจะต้องคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นเนื้อหาการสอน ผู้เรียน การอ่าน การเขียนของผู้เรียน และผู้สอนยังจะต้องเข้าใจถึง ความแตกต่างระหว่างบุคคลด้วยจึงจะทำให้ผู้สอนและผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนด้วยเช่นกัน

วัชรพล วิบูลยศรีน (2556) กล่าวว่า สื่อการเรียนการสอน หมายถึง วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือ หรือสื่อกลางในกระบวนการเรียนการสอน เพื่ออำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

วัชรพล วิบูลยศรีน (2556) กล่าวว่า นวัตกรรม คือ แนวคิด วิธีการปฏิบัติ หรือสิ่งใหม่ที่ยังไม่แพร่หลาย หรือยังไม่เคยใช้มาก่อน และเข้ามาเปลี่ยนแปลงกระบวนการหรือสิ่งที่มีอยู่เดิม โดยผ่านการคิดค้นประดิษฐ์ขึ้นมาใหม่ หรือพัฒนาจากของเดิมที่มีอยู่ให้ทันสมัย และปรับปรุงจนใช้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพ

สมิท และราแกน (Smith & Regan, 1999) กล่าวว่า การเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนนั้นไม่ควรตัดสินใจเลือกสื่อก่อนการวิเคราะห์การสอน การตัดสินใจเลือกสื่อควรทำหลังจากการวิเคราะห์บริบทของการเรียน การสอน และการพัฒนากลยุทธ์การจัดการเรียนการสอน จากนั้นจึงค่อยพิจารณาสื่อที่เหมาะสมกับความต้องการในแต่ละสถานการณ์ของการเรียน

แมคคีนอน (Makeown, 2008) กล่าวไว้ว่า นวัตกรรม หมายถึง การกระทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยวิธีการใหม่ ๆ ซึ่งอาจหมายถึงการเปลี่ยนแปลงทางความคิด การผลิต กระบวนการ หรือองค์การ

สำหรับสื่อการเรียนการสอนนั้นเป็นเครื่องมือสำคัญที่ครูผู้สอนใช้ในการถ่ายทอดเนื้อหาและกิจกรรมไปยังผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ของการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในยุคปัจจุบันซึ่งเป็นยุคการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ รูปแบบการสอนและสื่อจึงมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา จึงมีการใช้สื่อในรูปแบบใหม่หรือนวัตกรรมที่นำมาใช้เป็นสื่อในห้องเรียนยุคปัจจุบันนั้น ส่วนใหญ่จะเป็นสื่อที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีดิจิทัล

หรือเทคโนโลยีการสื่อสารในรูปแบบออนไลน์ อาทิเช่น แพลตฟอร์มการเรียนรู้ออนไลน์ แอปพลิเคชันส่งเสริมการเรียนรู้ รวมทั้งการจัดการเรียนรู้ในรูปแบบออนไลน์โดยที่ครูผู้สอนและนักเรียนอยู่คนละสถานที่กันแต่สามารถจัดการเรียนรู้ได้ “ครู” จึงมีส่วนสำคัญในการช่วยให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในการเรียน พัฒนาการในด้านการเขียน ผ่านการใช้สื่อการเรียนการสอน และนวัตกรรมที่ช่วยให้ผู้เรียนมีพัฒนาการและทักษะการเขียนที่ดีขึ้น ช่วยให้ผู้สอนประสบความสำเร็จในการสอน และผู้เรียนบรรลุตามเป้าประสงค์ทางการเรียนได้อย่างเป็นรูปธรรม

3. อุปกรณ์เครื่องเขียน (stationery)

การพัฒนาด้านการเขียนของนักเรียนนั้น เครื่องเขียนหรืออุปกรณ์การเขียน เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ผู้เขียนบทความเห็นว่ามีส่วนช่วยให้นักเรียนเขียนได้ดี เขียนได้ตามวัยหรืออาจจะเขียนได้ก่อนวัยอีกด้วย ทั้งนี้จากประสบการณ์ ด้านการสอนของผู้เขียนบทความพบว่า หากนักเรียนขาดอุปกรณ์ในการเขียนบ่อย ๆ ก็จะส่งผลกระทบต่อด้านการเขียน กับนักเรียนทั้งทางตรงและทางอ้อมทันที ไม่ว่าจะเป็นการส่งผลกระทบต่อด้านจิตใจ ด้านสังคม ด้านการเรียน รวมทั้งด้านการเขียน ดังนี้

1. ผลกระทบทางด้านจิตใจ นักเรียนที่ไม่มีดินสอ ยางลบ หรือวัสดุอุปกรณ์อย่างอื่น เมื่อคุณครูตักเตือนบ่อย ๆ นักเรียนจะไม่อยากเรียน เรียนอย่างไม่มีความสุขจึงมีผลกระทบต่อด้านจิตใจเกิดขึ้น

2. ผลกระทบทางด้านสังคม นักเรียนที่ยืมดินสอ ยางลบ หรือวัสดุอุปกรณ์เพื่อนบ่อย ๆ เพื่อนอาจจะตีตัวออกห่าง เพราะนักเรียนคนนี้ไม่พร้อมในเรื่องการเตรียมอุปกรณ์การเรียน ทำให้บรรยากาศในการเรียนไม่น่าเรียน เพราะคุณครูจะคอยอบรม ตักเตือน

3. ผลกระทบทางด้านเรียน นักเรียนผู้เรียนที่ขาดดินสอ ยางลบ หรือวัสดุอุปกรณ์การเรียนบ่อย ๆ เมื่อเขียนผิดแล้วไม่มียางลบก็ไม่สามารถที่จะลบแล้วเขียนใหม่ทำให้ข้อนั้นผิดทันที หรือเขียนไม่ได้เพราะไม่มีดินสอเขียน ชีดเส้นไม่ได้เพราะไม่มีไม้บรรทัด ดินสอหักแต่ไม่มีที่เหลาดินสองานเลยทำไม่ได้ จากเหตุผลที่กล่าวมาแล้วแต่ส่งผลกระทบต่อด้านการเรียนทั้งสิ้น

ทั้งนี้จากสาเหตุและมูลเหตุที่ส่งผลกระทบในเรื่องการเรียนของนักเรียนนั้น บุคคลที่สามารถช่วยเหลือนักเรียนในเรื่องดังกล่าวได้ดีที่สุดนั้นก็คือ ผู้ปกครอง กล่าวคือ ผู้ปกครองจะต้องเอาใจใส่ ดูแล ในเรื่องความพร้อมด้านการเรียนและด้านวัสดุอุปกรณ์การเรียนต่าง ๆ ของนักเรียน หากนักเรียนพร้อมในทุกด้านก็จะเรียนได้อย่างมีความสุข เรียนได้อย่างเต็มที่ สุดท้ายก็จะส่งผลต่อการเรียน ทำให้การเรียนในแต่ละด้านมีพัฒนาการที่ดีขึ้นตามวัย

4. การจับดินสอที่ถูกต้องวิธี (right pencil grip)

วิธีการจับดินสอที่ถูกต้องวิธีเป็นวิธีการหรือขั้นตอนหนึ่งที่จะทำให้นักเรียนมีพัฒนาการในด้านการเขียนที่ดีส่งผลรวมไปถึงการเรียนอีกด้วย การจับดินสอที่ถูกต้องวิธีจะทำให้เด็กไม่เกิดการเกร็งของนิ้วและข้อมือมากเกินไป และยังเป็นกรจับแบบธรรมชาติตามสรีระของนิ้วและมือ คือ นิ้วหัวแม่มือและนิ้วชี้จับตัวดินสอโดยจับให้พอดีมือ ส่วนนิ้วกลางใช้เป็นฐานรองดินสอโดยจับให้พอดีมือ

การจับดินสอที่ถูกต้องจะส่งผลต่อการเรียนรู้ การส่งเสริมพัฒนาการที่เหมาะสมสำหรับนักเรียนวัยเริ่มฝึกเขียน มีหลายรูปแบบ อาทิ การตอปลอก การร้อยลูกปัด การปั้นแป้งโด ฯลฯ ทั้งนี้รวมถึงการทำกิจกรรมประจำวันต่าง ๆ โดยธรรมชาติแล้วเด็กทุกคนต้องการทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง ถ้าเด็ก ๆ ได้ทำกิจกรรมเหล่านี้บ่อย ๆ กล้ามเนื้อมือก็จะแข็งแรง พร้อมสำหรับการทำสิ่งต่าง ๆ รวมทั้งสามารถใช้มือในการขีดเขียนและเรียนด้วยความมั่นใจและมีความสุข

สำหรับนักเรียนที่มีพัฒนาการในการเขียนที่เป็นปัญหามักมีอาการเมื่อยมือเมื่อยมือง่าย มีความทนทานในการเขียนน้อย ส่งผลให้ลายมือไม่สวย ลายเส้นตัวอักษรไม่ต่อเนื่อง ฯลฯ บางครั้งส่งผลให้เกิดปัญหาไปถึงการเบื่อหน่ายการเรียนเพราะเขียน

ไม่ทันเพื่อน สายตามีปัญหาเพราะวางท่าทางในการเขียนผิดวิธี บางคนส่งผลต่อบุคลิกภาพการเขียนเมื่อโตขึ้น หากทำงานที่ต้องใช้การเขียนในที่สาธารณะก็จะขาดความมั่นใจไม่กล้านำเสนองาน ดังนั้นการปลูกฝังวิธีการจับดินสอที่ถูกวิธีจึงเป็นเรื่องสำคัญสำหรับเด็กในวัยอนุบาลและเด็กประถม

จากประสบการณ์การสอนของผู้เขียนได้สังเกตเห็นว่า การเขียนของนักเรียนดีขึ้น การเขียนงานในคาบเรียนเร็วขึ้น การเขียนตอบคำถามเร็วขึ้น ส่วนหนึ่งเกิดจากการจับดินสอในการเขียน สอดคล้องกับ อัมพร ศรีประสิทธิ์ (2565) กล่าวว่า การจับดินสอผิดวิธีสะท้อนว่ากล้ามเนื้อไม่แข็งแรง ส่งผลให้เขียนหนังสือช้า ควบคุมทิศทางในการเขียนไม่ได้ การทรงตัวนั่งเขียนไม่ดี ทำงานเสร็จช้าไม่ทันเพื่อน เรียนไม่รู้เรื่อง มีภาวะเครียด ขาดเรียนบ่อย เป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ของเด็กการจับดินสอที่ถูกวิธีนั้น จะใช้นิ้วโป้งและนิ้วชี้บังคับดินสอ การวางดินสอต้องวางลงบนข้อนิ้วมือของนิ้วกลาง โดยนิ้วชี้และนิ้วโป้งช่วยประคอง ส่วนนิ้ววางและนิ้วก้อยเป็นฐานรองรับ

5. วิธีการเขียนที่ถูกต้อง (correct writing method)

ในเรื่องวิธีการเขียนที่ถูกต้องของพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์นั้นเป็นเรื่องที่ค่อนข้างยากของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 1 เพราะการเรียนมาจากระดับปฐมวัย คือ ระดับอนุบาล 3 นั้นหากผู้เรียนมีพื้นฐานทางการเขียนมาถูกต้อง ผู้เรียนจะมีพัฒนาการทางการเรียนได้เร็ว แต่หากผู้เรียนมีพื้นฐานทางการเขียนน้อยหรือมีพื้นฐานมาแบบผิด ๆ จะเป็นการยากในการเรียนรู้ เพราะในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 นี้จะไม่มีมีการฝึกเขียน พยัญชนะ สระ วรรณยุกต์เหล่านี้แล้ว เพราะฉะนั้นผู้เรียนควรจะต้องได้รับการฝึกการเขียนพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ให้ถูกต้องเสียก่อน

ทั้งนี้ ทักษะในการเขียนของนักเรียนควรได้รับการฝึกทักษะการเขียนเส้นพื้นฐานเพื่อนำไปสู่การเขียนพยัญชนะ ผู้สอนควรฝึกการเขียนเส้นพื้นฐานจากง่ายไปหายากจำนวน 13 เส้น ให้กับผู้เรียนโดยใช้บรรทัด 5 เส้น (4 ส่วน) จนผู้เรียนเกิดความชำนาญ ซึ่งเส้นพื้นฐานในการเขียนพยัญชนะโดยทั่วไปประกอบด้วยเส้นจำนวน 13 เส้น ได้แก่ 1) เส้นตรงจากบนลงล่าง 2) เส้นเฉียงจากบนขวามาล่างซ้าย 3) เส้นเฉียงจากบนซ้ายมาล่างขวา 4) เส้นเฉียงจากล่างซ้ายไปบนขวา 5) เส้นตรงจากล่างไปบน 6) เส้นเฉียงจากล่างขวาไปบนซ้าย 7) เส้นตรงจากล่างซ้ายไปขวา 8) เส้นตรงล่างจากขวาไปซ้าย 9) เส้นโค้งบนจากซ้ายไปขวา 10) เส้นโค้งล่างจากซ้ายไปขวา 11) เส้นโค้งบนจากขวาไปซ้าย 12) เส้นวงกลมจากซ้ายไปขวา 13) เส้นวงกลมจากขวาไปซ้าย (สถาบันภาษาไทย สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ, 2560, หน้า 18-21)

จะเห็นว่าเมื่อนักเรียนเกิดทักษะการเขียนเส้นพื้นฐานทั้ง 13 เส้น จนเกิดความชำนาญแล้วผู้สอนสามารถทำการสอนให้นักเรียนเขียนพยัญชนะไทยตามรูปแบบพยัญชนะไทยที่ถูกต้องทั้ง 44 ตัว รวมถึงสระ และวรรณยุกต์ให้ฝึกอย่างต่อเนื่องจนเกิดความชำนาญเช่นกัน

6. ท่านั่งที่ถูกวิธี (sitting correctly)

ลักษณะการนั่งที่ถูกวิธีสามารถส่งผลให้นักเรียนมีพัฒนาการที่ดีขึ้น ไม่ว่าจะเป็นทักษะการอ่าน การเขียนหรือการคิด วิเคราะห์ ท่านั่งของผู้เรียนเมื่อได้รับการฝึกจนเกิดความเคยชิน ผู้เขียนบทความเห็นว่าท่านั่งที่ดีควรเริ่มจากการนั่งหลังตรง ไม่ควรนั่งเอียงเพราะอาจทำให้หลังคดหรือนั่งได้ไม่นานจะเกิดอาการเมื่อยล้า การวางกระดาษหรือสมุดสำหรับการเขียนในหัวองไว้ตรงหน้า มือข้างที่ใช้เขียนตัวอักษรต้องทำมุมให้เหมาะสมโดยกางข้อศอกให้พอดีกับลำตัวไม่กางออกหรือแนบลำตัวมากเกินไป ส่วนการเคลื่อนไหวข้อมือในการจับดินสอขณะที่คัตตัวพยัญชนะต้องเริ่มจากการเขียนส่วนหัวของพยัญชนะ ทุกตัวก่อนเสมอ ซึ่งลักษณะท่าทางการนั่งต่างๆ ที่กล่าวมานี้จะทำให้ให้นักเรียนเขียนตัวอักษรได้อย่างง่ายและเขียนได้นานขึ้นสอดคล้องกับสถาบันภาษาไทยสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ (2560, หน้า 17-18) ที่อธิบายลักษณะการนั่งที่เหมาะสมสำหรับการเขียนไว้ ดังนี้

1. นักเรียนนั่งตัวตรง หันหน้าเข้าหาโต๊ะเรียน ไม่นั่งเอียงเพราะอาจทำให้หลังคดและเมื่อยลำได้
2. แขนนักเรียนทั้งสองข้างวางอยู่บนโต๊ะประมาณ 3 ใน 4 ของความยาวระหว่างศอกกับข้อมือ โดยวางพาดไว้กับขอบโต๊ะ
3. วางกระดาษสำหรับเขียนไว้ตรงหน้า โดยวางกระดาษให้ตรงหรือเอียงเพียงเล็กน้อย หากวางเอียงมากไป อาจทำให้ผู้เขียนต้องเอียงคอส่งผลให้สายตาทำงานมากอาจทำให้สายตาของนักเรียนผิดปกติได้
4. มือที่ใช้เขียนต้องทำมุมให้เหมาะสมกับตัวอักษร ข้อศอกต้องไม่กางออกหรือแนบลำตัวมากเกินไป
5. การวางฝ่ามือให้คว่ำลง มืองอทำมุม 45 องศากับข้อมือ นิ้วกลางจะทำหน้าที่รองรับดินสอหรือปากกา ส่วนนิ้วหัวแม่มือกับนิ้วชี้จะทำหน้าที่ประคองดินสอร่วมกับนิ้วกลาง
6. จับดินสอให้พอเหมาะไม่แน่นหรือหลวมเกินไป ส่วนนิ้วที่จับดินสอควรโค้งงอเล็กน้อย
7. ขณะที่คัดลายมือ แขน มือ และนิ้วต้องเคลื่อนไหวให้สัมพันธ์กัน
8. การเคลื่อนไหวของดินสอขณะที่คัดตัวพยัญชนะจะต้องเริ่มต้นจากการเขียนส่วนหัวของพยัญชนะทุกตัวก่อนเสมอ ทั้งนี้จะต้องเขียนพยัญชนะแต่ละตัวให้เสร็จเรียบร้อยก่อนที่จะยกดินสอ

จะเห็นว่าลักษณะการนั่งที่เหมาะสมสำหรับการเขียนที่กล่าวมานี้ หากนักเรียนได้ฝึกฝนจนเคยชินแล้ว จะส่งผลต่อทักษะทางการเขียนของนักเรียนที่มีประสิทธิภาพช่วยลดปัญหาที่เกิดขึ้นสำหรับการเขียนให้น้อยลง หรืออาจจะไม่มีเลย

7. ประสบการณ์ (experience)

ประสบการณ์เป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยเฉพาะการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับทักษะการเขียนนั้น นักเรียนจะต้องได้รับการฝึกเขียนอย่างต่อเนื่อง ทั้งการเขียนในรูปของคำ ได้แก่ สระ พยัญชนะ ตัวสะกด วรรณยุกต์ นำไปสู่ทักษะการเขียนในรูปประโยค ข้อความ โดยทักษะการเขียนเหล่านี้นักเรียนจะต้องได้รับการฝึกเขียนทั้งในโรงเรียนจากครู และการเอาใจใส่จากผู้ปกครองร่วมด้วยที่จะช่วยฝึกฝนประสบการณ์การเขียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังที่ Dewey (1938) กล่าวว่า การเรียนรู้โดยการกระทำ (learning by doing) คือ การเรียนรู้ที่เกิดจากการได้ลงมือกระทำหรือการลองทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง จากนั้นผู้เรียนจะสร้างองค์ความรู้ใหม่หรือแนวทางใหม่ ๆ จนเกิดเป็นองค์ความรู้พร้อมจะนำไปประยุกต์ใช้ ทั้งนี้ Saul Mcleod (2023) ยังกล่าวอีกว่า การเรียนรู้รูปแบบของ เดวิด เอ. โคลบ อิงประสบการณ์เป็นกระบวนการเรียนรู้ในลักษณะแบบองค์รวมและมีความหลากหลายโดยให้ความสำคัญกับการปฏิบัติจริงในกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งเป็นแนวทางในการเรียนรู้แบบที่มีลักษณะที่เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่สามารถนำไปปฏิบัติใช้ได้จริงในการเรียนรู้ตลอดชีวิต สอดคล้องกับ ที่ Dewey (1975, p. 59) กล่าวว่า การเรียนรู้จากประสบการณ์ (experiential learning) คือ กระบวนการสร้างความรู้ ทักษะและเจตคติด้วยการนำเอาประสบการณ์เดิมของผู้เรียนมาบูรณาการเพื่อสร้างการเรียนรู้ใหม่ ๆ ขึ้น โดยมีจุดเด่นที่เพิ่มขึ้นมา คือการทบทวนประสบการณ์หรือนำสิ่งที่ลงมือทำมาถกผลึกความคิด เพื่อให้ได้รับรู้ถึงความรู้ใหม่ที่ได้รับ เป็นการนำไปต่อยอดความรู้เดิมหรือสามารถนำไปปรับใช้ในบริบทอื่น ๆ สำหรับตัวเอง กล่าวคือ การที่นักเรียนมีประสบการณ์แต่ไม่ได้ตกผลึกก็เหมือนกับ การรับรู้บางทีก็ลืมได้ง่าย หรือไม่รู้ว่าควรนำไปปรับใช้ต่อได้อย่างไรเพราะขาดความเข้าใจอย่างแท้จริงจากประสบการณ์นั้น ๆ ซึ่ง Klob, D.A. (2015) เชื่อว่าในแต่ละคนมีรูปแบบการเรียนรู้ (learning styles) ที่แตกต่างกันออกไป โดย เดวิด เอ. โคลบ นำเสนอว่าการที่นักเรียนจะเกิดการเรียนรู้ จำเป็นต้องผ่านประสบการณ์ทั้ง 4 ขั้น (experiential learning cycle : ELT Cycle) ดังนี้

1. การนำตัวเองเข้าไปอยู่ในประสบการณ์ หรือสถานการณ์ใหม่หรือการตีความประสบการณ์ที่เกิดขึ้น มาใหม่ (concrete experience)

2. เมื่อเราได้เข้าไปรับประสบการณ์ใหม่นั้นก็มักทำให้เกิดความไม่สอดคล้องกันระหว่างประสบการณ์ และความเข้าใจ ในขั้นนี้เป็นการลองสะท้อน ลองทบทวนให้เกิดการตลึงความคิด ความรู้สึกและอารมณ์ โดยอาศัยวิธีการตั้งคำถาม (reflective observation of the new experience)

3. การสะท้อนมักก่อให้เกิดแนวคิดใหม่หรือการดัดแปลงแนวคิดเชิงนามธรรมที่มีอยู่ซึ่งหมายความว่า ผู้เรียนได้เรียนรู้ จากประสบการณ์ของตนเองแล้ว (abstract conceptualization)

4. การเรียนรู้จะไม่จบลงเพียงแค่การได้แนวคิดใหม่ ดังนั้นในขั้นนี้ผู้เรียนจะได้ลองใช้ความคิดกับบริบทรอบ ตัวของตัวเองเพื่อดูว่าเกิดอะไรขึ้น (active experimentation) ซึ่งถ้าหากในอนาคตผู้เรียนได้เข้าไปรับประสบการณ์ใหม่ ๆ เพิ่มเข้ามาอีกก็ให้หมุนวงจรกลับไปขั้นแรก และทำต่อไปจนขั้นที่ 4 อีกครั้ง เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรง

จาก ทฤษฎีของ เดวิด เอ. โคล์บ ผู้เขียนบทความเห็นว่า ประสบการณ์ (experience) จึงมีส่วนสำคัญในการเรียน โดยเฉพาะทักษะการเขียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 นั้นมีความสำคัญเป็นอย่างมาก ทักษะด้านการเขียนในเด็กเล็กจำเป็นต้องอาศัยประสบการณ์ (experience) ซึ่งประสบการณ์ดังกล่าวนี้ ไม่จำเป็นต้องเป็นประสบการณ์ตรงเสมอไป อาจจะเป็น ประสบการณ์ทางอ้อมที่ผ่านการได้ยิน การฟัง การพูดคุย การดู หรือการอ่าน เมื่อเด็ก ๆ มีประสบการณ์มาแล้วก็จะยิ่งทำให้ กระบวนการพัฒนาสามารถเขียนและเรียนได้ดี อีกทั้งยังส่งผลต่อพัฒนาการทางด้านจิตใจด้วยเช่นกัน

จากปัจจัยพื้นฐานทั้ง 7 ปัจจัยดังกล่าวข้างต้นนี้ จะเห็นว่าหากครูผู้สอนหรือผู้ปกครองทำความเข้าใจในปัจจัยพื้นฐาน ที่เป็นกระบวนการง่าย ๆ ที่สามารถนำไปปรับใช้กับนักเรียนหรือบุตรหลานได้นั้น ก็จะทำให้เด็กเกิดกระบวนการเรียนรู้ ในการเขียนที่ดีขึ้นจากผลที่นำปัจจัยพื้นฐานดังกล่าวมาใช้ โดยอาจจะไม่เกิดปัญหาขึ้นเลย หรือเกิดปัญหาขึ้นเล็กน้อย ทั้งนี้ การนำปัจจัยพื้นฐานทั้ง 7 ด้านไปปรับใช้นั้นขึ้นอยู่กับผู้เรียน ครูและผู้ปกครอง ที่จำเป็นจะต้องปฏิบัติและเอาใจใส่ดูแลอย่าง สม่าเสมอ เพื่อนำไปปรับใช้ในการฝึกทักษะการเขียนให้กับนักเรียนได้มีพัฒนาการที่ดี พื้นฐานการเขียนที่ดีและสามารถเชื่อมโยง ไปถึงทักษะการเขียนในระดับที่สูงขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุป

การสอนให้นักเรียนได้เรียนรู้วิธีการเขียนที่ถูกต้อง เขียนได้ถูกวิธีเขียนได้สวยงามตามรูปแบบการเขียนพยางค์ภาษาไทย จะต้องสร้างความพร้อมให้เกิดขึ้นกับตัวผู้เรียน ดังนี้ 1) ความต้องการของตัวบุคคลที่จะกระทำในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง 2) สภาพจิตใจ ร่างกาย และสติปัญญา และ 3) การเตรียมตัวและมีความต้องการที่จะกระทำ หากบุคคลมี “ความพร้อม” ก็ย่อมจะไม่มี ความเต็มใจการทำงานหรือกระทำสิ่งใดก็จะไม่ประสบความสำเร็จได้เลย เมื่อผู้เรียนมีความพร้อมที่จะเรียนรู้ แล้วต่อไปก็เป็นการสอน ให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการเขียน โดยที่ครูผู้สอนและผู้ปกครองเป็นบุคคลสำคัญต่อการเรียนรู้ในการเขียนของผู้เรียน โดยปัจจัย พื้นฐานที่จะส่งผลให้นักเรียนมีพัฒนาการ ในด้านการเขียนที่ดีขึ้นนั้น ประกอบด้วย 1. ผู้ปกครอง (custodian) 2. ครู (teacher) 3. อุปกรณ์เครื่องเขียน (stationery) 4. การจับดินสอที่ถูกต้อง (right pencil grip) 5. วิธีการเขียนที่ถูกต้อง (correct writing method) 6. ท่านั่งที่ถูกต้อง (sitting correctly) และ 7. ประสบการณ์ (experience) เพื่อฝึกทักษะและส่งเสริมการเขียน ของนักเรียนได้ ดังนั้นผู้เขียนบทความจึงเห็นว่าทักษะการเขียนจึงเป็นทักษะที่สำคัญเพื่อใช้ในการสื่อสารระดับสูงสุดและเป็นส่วน ที่ยากที่สุดสำหรับการเรียนรู้ของนักเรียน เพราะการเขียนเป็นการถ่ายทอดความคิดความเข้าใจโดยการบรรยายเป็นตัวอักษร ให้ผู้อื่นเข้าใจตรงตามที่ตนเองต้องการจะสื่อ ครูผู้สอนหรือผู้ปกครองสามารถศึกษาทำความเข้าใจกับปัจจัยพื้นฐานที่มีต่อการเขียน ของนักเรียน สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการเขียนฝึกทักษะการเขียนให้กับนักเรียนได้พัฒนาทักษะการเขียนของตนเองต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ตามหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุงปี พ.ศ. 2560)*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์ การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ชฎานิชรัฐ ปุ๊ดคำฟู. (2557). *การจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำโดยใช้รูปแบบการสอน ของอินเทอร์เน็ตของนักเรียนชนเผ่า*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- วัชรพล วิบูลยศรีน. (2556). *นวัตกรรมและสื่อการเรียนการสอนภาษาไทย*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์. (2549). *นวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้*. ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์: มหาวิทยาลัย มหาสารคาม.
- นภดล จันทร์เพ็ญ. (2557). *หลักการใช้ภาษาไทย*. กรุงเทพมหานคร: เจเนซิสมีเดียคอม.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2557). *การพัฒนาทักษะการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนสื่อความ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2558). *การจัดการเรียนการสอนภาษาไทย เพื่อพัฒนาการคิดช่วงชั้นที่ 1*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การค้ำของสำนักงาน คณะกรรมการ (สกสค).
- สถาบันภาษาไทย สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2559). *คู่มือการสอน อ่านเขียน โดยการแจกลูกสะกดคำ*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตร แห่งประเทศไทย จำกัด.
- อัมพร ศรีประสิทธิ์. (2565). *ถอดรหัสท่าทางจับดินสอ กับพัฒนาการถดถอยและความทุกข์ยากของเด็ก ๆ ในห้องเรียน*. ค้นเมื่อ 5 สิงหาคม 2565, จาก <https://creativeschools.eef.or.th/article-decode-pencil-gestures/>
- Barrow, R. and Milburn. (1990). *A Critical Dictionary of Educational Concepts*. (2nd ed.) New York: Teachers collage.
- Dewey, J. (1938). *Experience & education*. New York: Macmillan Publishing.
- Dewey, J. (1975). *Experience & education*. New Jersey: Littlefield, Adam & Co.
- Gardner, Howard. (1999). *Intelligence Reframed Multiple Intelligence for the 21th Century*. New York: Member of the Peruses Book Group.
- Klob, D. A. (2015). *Experiential learning: Experience as the source of learning and development*. New Jersey: Pearson Education.
- Mckeown, Max. (2008). *The Truth About Innovation*. Pearson: Financial.
- Saul Mcleod. (2023). *Kolb's Learning Styles and Experiential Learning Cycle*. ค้นเมื่อ 13 สิงหาคม 2566, จาก <https://www.simplypsychology.org/learning-kolb.html>
- Skinner, B. F. (1956). A case history in scientific method. *American Psychologist*, 11(5), 221–233.
- Smith, P. L., & Ragan, T. J. (1999). *Instructional Design*. New York: John Wiley & Sons Inc.
- Sinclair, J. and P. Hanks. (1987). *Collins Cobuild English Language Dictionary*. London: William Collin Son.